

Betoog – uitleg

Doel betoog: overtuigen

Een **betoog** schrijf je (of houd je mondeling) als je anderen wilt **overtuigen** van jouw mening. Je schrijft het betoog volgens een **vaste opbouw**.

Het betoog start je met een **inleiding** waarin je vooral veel feitelijke informatie geeft en nog geen meningen. Aan het einde van de inleiding noem je de **stelling** en je omschrijft jouw standpunt (eens). In de kern geef je **twee argumenten** die dat standpunt ondersteunen. De argumenten baseer je op feiten. Na jouw argumenten vóór de stelling noem je een **tegenargument** dat je vervolgens meteen **weerlegt**: je laat zien dat het tegenargument niet klopt. Je eindigt met een **conclusie**: nogmaals jouw standpunt en argumenten in andere woorden. Jouw laatste zin is een **uitsmijter**: korte en krachtige slotzin die jouw standpunt onderstreept.

De opbouw van je betoog maak je duidelijk door **signaalwoorden** (ten eerste, ten tweede, omdat, daardoor, dat blijkt uit, namelijk, dus, concluderend, samengevat). Zie ook bijlage.

Een **argument** maak je **sterk** door een goede **onderbouwing** met behulp van een **uitleg** en één of meerdere **voorbeelden**. De formule: **AUB**.

Bouwplan / schrijfplan betoog, bruikbaar voor ieder betoog

titel	BOUWPLAN	UITSCHRIJEN
hoofdgedachte	<i>(komt niet in betoog, maar is goed om voor jezelf te bedenken)</i>	<i>TIPS VOOR HET VERDER UITWERKEN VAN JE BOUWPLAN en het uitschrijven</i>
Alinea 1 = inleiding = ongeveer 50 woorden	Hoe wordt de aandacht getrokken? Vergeet niet het onderwerp te introduceren. <i>Ik ga mijn tekst op de volgende manier inleiden:</i> Vergeet ook niet je stelling te noemen. Formuleer deze zonder het woordje 'niet' <i>Mijn stelling is:</i>	<ul style="list-style-type: none"> Controleer heel goed je bouwplan. Ga pas aan het schrijven als het logisch in elkaar zit en blijf het dan goed volgen. Tussenkoppen: iedere alinea bouw je op als een mini-tekst: inleiding-midden-slot met als kernbestanddelen: AUB: Argument-Uitleg- Bijvoorbeeld (voorbeelden). Schrijf eerst de tekst in de ruwe versie. Verfijnen van je tekst:m. Neem echt de tijd om startzinnen en slotzinnen en / of overgangszinnen te bedenken op het eind van een alinea en / of bij het begin van een nieuwe alinea. Help de lezer de relatie tussen de alinea's / deelonderwerpen / argumenten te zien. Gebruik de signaalwoorden. Pak ze erbij en kijk welke je goed kunt gebruiken in een zin. Soms moet je daarvoor de zin een beetje herschrijven. Zorg dat je zin altijd een onderwerp en werkwoord heeft. Komen ze overeen in aantal (meervoud / enkelvoud)? Samenstellingen (los of vast). Door de invloed van het Engels schrijven leerlingen en studenten steeds meer woorden die samen een eenheid vormen als losse onderdelen. Een voorbeeld: koffie machine in plaats van koffiemachine. (Een bepaalde soort machine: boormachine, wasmachine, typemachine, snijmachine, ...) In het Nederlands schrijf je vaker aan elkaar dan los! Denk hierbij aan het verschil tussen een bejaarde verzorgster en een bejaardenverzorgster; een lange afstandsloper en een langeafstandsloper; een rood wijnglas en een roedewijnglas. Maak er een voorstelling van in je gedachten en je ziet dat het iets anders betekent.) De meeste voegwoorden hebben een komma ervoor staan. Tussen twee werkwoorden in een samengestelde zin (een plakzin), zet je ook een komma. Je kunt het checken: lees de zin hardop en daar waar je adem gaat halen, zet je de komma. Controleer de uitgang van werkwoorden in de tekst. Ga uit van de ruwe stam: hele werkwoord – en. (Kijk of je te maken hebt met een .klankverandering [bijvoorbeeld bij de Engelse werkwoorden (racen) of .werkwoorden met een lange open lettergreep (maken / letterzetter) , .een dubbele medeklinker op het eind (letterdief) of .een medeklinker die in het Nederlands nooit op het eind blijft staan (verven / verhuizen) en die je dus moet vervangen door een valse –s of –f. Dat maakt uit voor de geschreven stam. Voor de toepassing van de regels van de uitgang op de geschreven stam maakt dat op zich niet uit.
Alinea 2 al. 2,3,4 vormen het middenstuk met ongeveer 300 woorden.	1e argument voor de stelling: noem het niet zo: geef het deelonderwerp een eigen tussenkop. Doe dit pas na het uitschrijven en kijk of de tussenkop de lading dekt. Zorg dat steeds alle informatie van één argument / deelonderwerp bij elkaar staat . <i>uitleg/onderbouwing: AUB in trefwoorden</i>	
Alinea 3	2e argument voor de stelling: Zet de belangrijkste boodschap van de alinea vooraan . Ga dan verder met nadere uitleg: onderzoeken, fuiten, eigen ervaringen, observaties en rond de alinea mooi af. <i>uitleg/onderbouwing:</i>	
Alinea 4	<i>tegenargument:</i> <i>plus meteen aantonen dat tegenargument niet klopt</i>	

<p>Alinea 5 =</p> <p>Slot ongeveer 50 woorden</p>	<p><i>Conclusie (herhaal standpunt in andere woorden)</i></p> <p>Herhaal kort je standpunt / mening in andere bewoordingen met het belangrijkste argument.</p> <p>Hoe wordt afgesloten?</p> <p><i>Ik sluit mijn tekst op deze manier af (zorg voor een uitsmijter: iets dat blijft haken bij je publiek):</i></p> <p>Controleer je bouwplan heel goed en volg het met het uitschrijven.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Staat er eerder in de zin ergens een hulpwerkwoord, dan heb je dus te maken met het voltooid deelwoord. (Als je bij zwakke werkwoorden al het 't ex-Kofschip toepast <u>voor de verleden tijd</u> (+te/+de) of het <u>voltooid deelwoord</u> (t/d), dan kijk je naar de laatste letter van de ruwe stam. Je kunt ook de hoorproef doen. Hoor je een t of een d (langer maken). Eindigt de ruwe stam op een t (richten) of een d (voeden), dan schrijf je er in de verleden tijd dus twee). • Leg als dat kan in het slot bij de afsluiting weer een link naar de inleiding. Dat maakt de tekst mooi rond. • Titel: in de titel zit niet al de stelling. Die komt in de inleiding.
---	--	--

Voorbeeld

Structuur

Alinea 1 **inleiding** onderwerp introduceren, aandacht lezer trekken (voorbeeld, actualiteit, wetenschappelijk feit) **stelling** (nooit een vraag!)
Er moeten in de komende 10 jaar 250.000 bomen extra geplant worden in Nederland.

Alinea 2 **eerste argument voor**
(argument) Het broeikas effect wordt teruggedrongen, omdat (uitleg/ondersteuning) groene planten en bomen door middel van fotosynthese CO₂ omzetten in zuurstof. Want wist je dat een boom ongeveer 25 kg CO₂ per jaar opneemt? (voorbeeld) Afhankelijk van een heleboel andere factoren ligt de opname gemiddeld tussen de 10 en 40 kg CO₂. Een boom is daarom een prima medicijn tegen CO₂ toename in de lucht. (afsluiting deelonderwerp met eigen uitsmijter)

Alinea 3 **tweede argument voor**
(argument) Nederland heeft meer behoefte aan groene gebieden, doordat (uitleg/ondersteuning) het aantal inwoners van Nederland toeneemt. De behoefte aan meer natuur is groot: zowel bij mens als dier. Tijdens de coronacrisis zochten er bijvoorbeeld extra veel bezoekers de natuurgebieden op, downloaden ze meer wandelroutes en kochten ze vaker mountainbikevignetten. Mensen recreëren graag in een groene omgeving en daarom moeten we zorgen dat er voor iedereen genoeg groene ruimte is. (herhaling van het deelonderwerp van de stelling)

Alinea 4 **tegenargument + weerlegging**
(tegenargument) Het kost echter veel geld om in Nederland binnen vijf jaar 250.000 bomen te kweken en te planten. De burger vraagt zich af: wie gaat dat betalen? De belastingbetaler zeker? (weerlegging) Daarentegen moet de belastingbetaler ook alle kosten dragen voor de gevolgen van toenemende CO₂ in de lucht, zoals de zeespiegelstijging. Het verhogen van duinen en dijken is namelijk ook erg duur.

Alinea 5 **conclusie + uitsmijter**
(conclusie) *We moeten plannen maken voor de lange termijn en deze tijdig uitvoeren. Dus is nu investeren in 250.000 bomen een goed idee. (uitsmijter) Houd onze planeet bewoonbaar en plant een boom!*

Tips voor schriftelijk betoog

Inleiding betoog – tips

- Zorg met jouw openingszin dat de lezer verder wil lezen!
- Eerst regel van de tekst: een pakkende openingszin die de lezer nieuwsgierig maakt. Je noemt daarin het onderwerp van jouw betoog. Bijvoorbeeld: *Vind jij het ook heel normaal om in het weekend drugs te gebruiken op een feest of festival? Of: Vandaag was het weer zover. Er was weer eens drugsafval gedumpt in een natuurgebied.*
- Geef daarna veel informatie over jouw onderwerp. Noem feiten, resultaten van wetenschappelijk onderzoek, vertel over jouw eigen ervaringen, noem iets wat in veel mensen waarschijnlijk hebben gezien in de media en stel vragen zonder antwoord te geven.
- Aan het einde van de inleiding vertel je pas jouw stelling en jouw standpunt. Bijvoorbeeld:
Ik vind dat er strenge wetgeving komen tegen drugsverkoop en gebruik op feesten.

Samenhang in betoog – tips

- **Kondig je standpunt aan met:**
Ik ben van mening dat....
Ik vind dat....
Mijn standpunt is.....
 - **Introduceer een argument met**
Om te beginnen
Ten eerste
Daarnaast
Bovendien
Verder
Vervolgens
Ten slotte/mijn laatste argument
 - **Onderbouwing argument**
omdat
 - want
 - immers.....
 - namelijk
- **Tegenargument**
Aan de ene kant
Weliswaar.....
Maar
Toch
Echter
- **Weerlegging**
(Aan de ene kant) Maar aan de andere kant
- **Slot**
Herhaal in slotwoord je standpunt en argumenten met
Dus

Oefenbetoog met feedback

Dierenvoedselbank echt nodig?

Laatst was er een hevige discussie in de klas. Het ging over een artikel over de dierenvoedselbank. Sommige klasgenoten waren van mening dat het een goed initiatief is, andere klasgenoten vinden (vonden, blijf bij de verleden tijd, als je eenmaal voor de verleden tijd hebt gekozen) het onzin.

De stelling luidt: De dierenvoedselbank is noodzakelijk. Ik ben het hier niet mee eens. Hier heb ik een aantal geldige (geldig? dat is nog de vraag..... onderbouw ze maar eens eerst in het vervolg van je betoog 😊) argumenten voor.

Financiële krapte

Ten eerste vind ik het erg merkwaardig dat ~~Dus~~ wanneer je financieel onstabiel bent, ~~dan kun~~ je alsnog je huisdier ~~je~~ kunt houden. Maar/ Want hoe zit dat dan met andere kosten? Wanneer je huisdier ziek is, worden de kosten daarvoor niet betaald. Wanneer je nieuwe spullen moet kopen voor je huisdier, wordt ook verwacht dat je dit zelf doet.

Daarnaast zouden mensen met een financieel onstabiele situatie nu kunnen denken dat ze mooi (mooi klinkt mij te informeel) 3, 4 (drie of vier / schrijf getallen onder de tien uit) huisdieren aan kunnen schaffen. Het eten wordt toch vergoed, dus waarom niet? (geef een voorbeeld, bv over de 'kattenvrouwtjes' die soms wel twintig opvangdieren in huis houden, maar dit financieel niet kunnen opbrengen.) (Argument=uitleg-Bijvoorbeeld formule toepassen)

Gelijke behandeling

Het is ook niet eerlijk tegenover de mensen die wel geld vrij kunnen maken voor hun huisdier. Waarom hebben zij dan geen recht op gratis voedsel? Omdat ze net iets meer verdienen dan mensen die wel naar de voedselbank mogen? Dit lijkt me niet eerlijk. (onderbouw uitgebreider/ bv. deze mensen werken hard voor hun geld, deze mensen maken andere keuzes; ze hebben een goedkoop telefoonabonnement, zodat ze hun huisdier te eten kunnen geven)

En Natuurlijk snap ik dat een dierenvoedselbank erg fijn is. Je kan je huisdier houden, terwijl je het overgehouden geld ergens anders aan spendeert. Ideaal voor mensen met een financieel onstabiele situatie. Maar hoelang duurt het voordat iedereen in deze situatie terecht komt om gratis dierenvoedsel te krijgen?

Dus zoals je ziet, voegt een dierenvoedselbank weinig toe. Is het gelijk opgelost als het voedsel voor je wordt betaald? Hoe zit dat dan met andere zaken? (zoals medicijnen? etc.) En je loopt het risico dat mensen meerdere dieren aanschaffen, omdat ze toch denken dat het geld voor voedsel vergoed wordt. En zoals ik net al zei, is het oneerlijk tegenover de mensen die wel hun zaken financieel op orde hebben. Dus is het een goed initiatief? Ik denk van niet. Ik laat u ten slotte met een afsluiter:

Is de dierenvoedselbank wel nodig? Ik vind het overbodig!

384 woorden

Feedback

Let op het aantal woorden. De opdracht gaf 400 woorden aan. Let op welk maximum/ minimum in de examenopdracht vermeld staat.

Onderbouw je argumenten wel wat uitgebreider. Doe dat bijvoorbeeld door voorbeelden te geven of een typerende situatie te schetsen.

Titel en uitsmijter aan het einde zijn duidelijk/ krachtig.

Spelling is in orde

Opbouw is goed.

[Na revisie]

Een huisdier is kind aan huis

De voedselbank voor dieren is een stichting die ervoor zorgt dat de baasjes waarbij het financieel minder gaat, wekelijks een pakket met voedsel en verzorgende producten krijgen voor hun dieren. Deze baasjes zijn vaak door verschillende redenen in een financieel benarde situatie beland, maar willen wel heel graag hun huisdier houden. De dierenvoedselbank biedt ze deze mogelijkheid. Daarom vind ik de dierenvoedselbank een noodzakelijke voorziening.

Buiten je schuld om

Ten eerste hebben de meeste van deze baasjes niet gekozen voor een financieel onstabiele situatie. Stel je voor dat jij door bijvoorbeeld een gezondheidsprobleem je baan verliest en je het financieel niet meer op kunt brengen om je hond, kat of konijn te houden. Dan wil je niet dat je huisdier hier de dupe van wordt. Je hebt zelf weinig tot geen invloed gehad op hoe de situatie

gelopen is en dan zou je ook nog je huisdier weg moeten doen? Als je in deze situatie belandt, vind je dat waarschijnlijk ook zeer ernstig. De dierenvoedselbank is hier de perfecte oplossing voor.

Een warme band

Ten tweede is een huisdier voor deze mensen een van de weinige dingen die nog plezier in hun leven brengt. Iemand kan zich erg depressief voelen door hoe de situatie is gelopen. Deze mensen hebben al niet veel meer om naar uit te kijken en dan zou je hun huisdier ook nog van ze afnemen. Door de dierenvoedselbank krijgen deze mensen elke week een pakket met voedsel en verzorgende producten voor hun huisdieren. Op deze manier kunnen ze toch hun dier behouden en hebben ze een zorg minder.

Desondanks horen de dierenvoedselbanken vaak: 'Hadden ze maar geen dieren moeten nemen'. Maar door dit soort uitspraken worden de baasjes alleen nog maar meer gekwetst.

Zij hadden hun dieren natuurlijk al aangeschaft voordat zij financieel in de problemen kwamen. Dat is wat veel mensen vaak vergeten. Iedereen kan door omstandigheden in zo'n lastige situatie terechtkomen.

Kortom de financieel onstabiele situatie wordt vaak veroorzaakt door onverwachte omstandigheden. De baasjes hebben vaak zelf geen invloed op deze situaties. Ook zorgt het huisdier vaak voor het enige beetje plezier dat deze mensen in hun leven hebben. Als dit ook nog eens van ze wordt afpakt, dan kunnen ze in een depressie raken. Dat is erg slecht voor de gezondheid. Als laatste hebben de baasjes hun dieren aangeschaft in tijden dat ze financieel stabiel waren. Door onverwachte omstandigheden is deze financiële stabiliteit buiten hun schuld om omgeslagen. Daarom vind ik dat de dierenvoedselbank noodzakelijk is. De dierenvoedselbank: voor tevreden dieren en gelukkige baasjes!

426 woorden

=====